Opłata pocztowa uiszczona gotówką | Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO - PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 45 (46) | Warszawa, 25 grudnia 1937 r. | Rok II

Prosimy o odnowienie prenumeraty za kw. I 1938 r. (zł. 4.50)

Konto PKO 22.308

TREŚĆ:

O PRZENOSZENIU Z PRYWATNEGO RACHUNKU WŁAŚCICIELA PRZEDSIĘBIORSTWA

W związku z artykułem p. Stefana Glika pt. „O przenoszeniu rachunku prywatnego właściciela na rachunek strat i zysków", ogłoszonym w nrze 42 naszego czasopisma, nadesłał p. M. Kleczewski z Łodzi list do naszej Redakcji z uwagami krytycznymi i prośbą o zajęcie stanowiska. Ze względu na aktualność zagadnienia czynimy to poniżej.

P. Kleczewski słusznie zauważa, że nie ma podstawy do założenia, iż właściciel przedsiębiorstwa (jednoosobowego) jest uprawniony do po-

bierania uposażenia obciążającego koszty prowadzenia przedsiębiorstwa.

Istotnie — brak przede wszystkim gospodarczego uzasadnienia do przyznania mu takiego „uposażenia".

Dochód płynie z dwóch źródeł: a) kapitału (grunt, kopalnia, zwierzęta, środki pieniężne itp.) oraz b) pracy (wysiłek mięśniowy i myślowy człowieka). Nie ulega wątpliwości, że właściciel przedsiębiorstwa *może być* dostarczycielem wartości z obu źródeł—kapitału i pracy. Taki stan rzeczy *nie jest jednak charakterystyczny* dla roli właściciela w przedsiębiorstwie: właściciel przedsiębiorstwa *może być tylko dostarczycielem kapitału,* gdyż całą pracę wykonywać mogą najemni pracownicy.

Dalej, jeśli nawet właściciel dostarcza przedsiębiorstwu swojej pracy, *brak obiektywnego kryterium do ustalenia wartości pieniężnej tej pracy.* Albowiem wartość pracy *najemnej* jak wartość każdego przedmiotu obrotu ustala się przy pomocy czynników ekonomicznych — podaży i popytu oraz siły nabywczej reflektantów. Wartość pracy właściciela nie może być w ten obiektywny sposób ustalana. Wartość jej może być określona tylko *w sposób całkiem dowolny* przez samego właściciela. W ten sposób ustalona wartość nie może oczywiście obciążać rachunku strat i zysków. Buchalteryjny wynik działalności przedsiębiorstwa przy obciążeniu rachunku strat i zysków „uposażeniem" właściciela *może wybitnie fałszować rzeczywistość.*

Słuszność jest po stronie p. Kleczewskiego, gdy twierdzi, że nie ma podstawy *prawnej* do przyznania uposażenia właścicielowi przedsiębiorstwa. Nie jest do pomyślenia stworzenie roszczenia względem... samego siebie.

Jednakże już w spółce jawnej sytuacja zmienia się zasadniczo.

Praca spólnika może być oszacowana według tych samych zasad co praca najemna, a mianowicie na podstawie podaży i pobytu oraz siły ekonomicznej reflektanta, w danym wypadku — spółki jako takiej. Moment dowolności znika, ponieważ w grę wchodzi wola innego spólnika. I życie samo usprawiedliwia uposażenie dla spólnika za pracę w przedsiębiorstwie. O ile „uposażenie" jednoosobowego właściciela może być tylko fikcją buchalteryjną, uposażenie spólnika za wykonywanie pracy w przedsiębiorstwie (pracy zarządcy, księgowego, majstra itp.) jest rzeczywistością: jest ono często jednym z warunków umowy spółki.

Z punktu widzenia prawnego spółka jako osoba odmienna od osoby spólników może być stroną w umowie z jednym ze spólników. Wprawdzie judykatura NTA odmawia dochodowi spólnika z tytułu wynagrodzenia za pracę dla spółki chrakteru dochodu podlegającemu podatkowi *od uposażeń,* nie zmienia to jednak faktu, że spólnik jest wierzycielem spółki z tytułu przyznanego mu uposażenia.

Trafnym jest pogląd p. Kleczewskiego, że sumy podjęte przez właściciela należy traktować jako zaliczki na poczet przyszłych zysków.

Pogląd ten wymaga jednak korektywy, wynikającej z naszych poprzednich rozważań—że *nie dotyczy wypadku podjęcia przez spólnika umownego wynagrodzenia za pracę.* Takie wynagrodzenie *obciążać winno konto wynikowe* i w rezultacie—rachunek strat i zysków.

W przedsiębiorstwie jednoosobowym należy saldo z rachunku prywatnego przenieść na rachunek kapitału (obciążając w ten sposób rachunek za wszystkie podjęcia właściciela), a saldo z rachunku strat i

zysków — przenieść albo na rachunek kapitału (ten sposób jest najczęściej w praktyce stosowany), albo na rachunek bilansu.

W spółce jawnej salda z rachunku osobistego spólników nie przenosi się na rachunek kapitału zakładowego. Rachunek osobisty spólnika winien być traktowany tak, jak każdy rachunek osobowy. Jedynie wycofaniem przez spólnika udziału w kapitale obciążyć należy rachunek kapitału zakładowego.

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

102.

UJAWNIENIE NAZWISK DOSTAWCÓW.

Jest kanonem nauki księgowości, że wpisy do ksiąg winny mieć taką treść, by na jej podstawie można było rozpoznać zdarzenie lub transakcje, które wpis spowodowały. W tym celu koniecznym jest ujawnienie odpowiednich danych, dotyczących każdej poszczególnej transakcji. Do tych danych należy ujawnienie osób odbiorców i dostawców Tylko trudność ujawnienia tych osób usprawiedliwia pominięcie ich we wpisie do ksiąg.

NTA, 20 października 1937, l. rej. 112/35.

Z uzasadnienia: Skarżący prowadzili w 1932 r. pod firmą St. M., J. C., I. M., St. W. M. i S-ka, skup i eksport nierogacizny w C., przedsiębiorstwo handlowe określonego rodzaju na podstawie świadectwa przemysłowego I kategorii handlowej a zeznany obrót poparli w zeznaniu powołaniem się na księgi handlowe, żądając zastosowania $^1/_2$% stawki podatkowej do części obrotu przypadającej na sprzedaż wewnątrz państwa oraz zwolnienia od podatku dla części obrotu przypadającej na wywóz nierogacizny poza obszar celny państwa.

Komisja szacunkowa atoli u z n a ł a k s i ę g i h a n d l o w e za n i e p r a w i d ł o w e, ponieważ jak ujawnia osnowa zawiadomienia z 14 grudnia 1933 ani w księgach ani w odnośnych rachunkach n i e p o d a n o n a z w i s k d o s t a w c ó w n i e r o g a c i z n y, chociaż było to bardzo łatwe do wykonania „przy pomocy paszportów zwierzęcych, tudzież z powodu niezgodności wpisu do ksiąg podatnika w dniu 4 listopada 1932 r. z informacją odbiorcy co do ilości dostarczonej nierogacizny.

Przy wymiarze podatku zastosowano do pełnej sumy obrotu 2% stawkę podatkową i odmówiono wobec uznania ksiąg za nieprawidłowe zarówno zniżonej stawki dla obrotu „krajowego" oraz zwolnienia od podatku obrotu pochodzącego z „eksportu".

W odwołaniu, wniesionym 15 maja 1933, ograniczyli się skarżący do żądania umorzenia „kwoty nakazu płatniczego", ponieważ prowadzili prawidłowe księgi handlowe", podatek przypadający od obrotu krajowego już zapłacili, a obrót zagraniczny wykazali deklaracjami celnymi, natomiast otrzymawszy dnia 26 lutego 1934 r. zawiadomienie o uchwale Komisji Szacunkowej uznającej księgi za nieprawidłowe starali się w piśmie wniesionym dn. 3 marca 1934 wyjaśnić przyczyny niewykazywania dostawców nierogacizny z nazwiska tym, że r o l n i c y s ą c z ę s t o a n a l f a b e t a m i, ż e t r a n s a k c j e c z ę s t o s ą d o k o n y w a n e w ś r ó d m r o z u i d e s z c z u.

Komisja Odwoławcza odwołania nie uwzględniła, a dowód z ofiarowanych ksiąg uznała za nieudały z przyczyn wyszczególnionych w uchwale I instancji.

Skarga kasacyjna na to orzeczenie zarzuca władzy obrazę prawa, ponieważ orzeczenie o nieprawidłowości ksiąg zdaniem skargi nie jest zgodne ani z przepisami kodeksu handlowego ani z zasadami księgowości ani z postanowieniami § 2 rozporządzenia ministerialnego z 13 kwietnia 1932 w sprawie prowadzenia, badania i oceny ksiąg handlowych dla celów państwowego podatku przemysłowego. *)

Z kodeksów handlowych, obowiązujących w 1932 r. na obszarze Rzeczypospolitej, w grę wchodzi kodeks austriacki. Kodeks ten nakłada w art. 28 na kupca obowiązek prowadzenia takich ksiąg, z których w całej pełni („vollständig") są widoczne jego (kupca) transakcje handlowe („Handelsgeschäfte") i stan jego majątku**) Ponieważ kodeks rodzaju i sposobu prowadzenia ksiąg nie przepisuje, przeto wchodzą tu w zastosowaniu ogólne, powszechnie przyjęte zasady prowadzenia księgowości kupieckiej, co zresztą także skarga przyznaje, skoro się odwołuje do tych zasad, chociaż ich nie wyszczególnia. Znaczyłoby powtarzać i udowadniać to, co jest niemal że kanonem tych zasad, mianowicie iż wpisy do ksiąg, odzwierciedlając zdarzenia gospodarcze przedsiębiorstwa, winny mieć taką treść, by na jej podstawie można było rozpoznać owe zdarzenia względnie czynności (transakcje), które wpis spowodowały, a ponadto winny one mieć formalną podstawę i odpowiednik w materiale dokumentowym, ujawniającym do ksiąg wpisane przemiany majątkowe i gospodarcze przedsiębiorstwa. Zarówno wpisy jako też materiał pisemny, na podstawie którego je dokonano, podlegają kontroli co do ich zgodności ze stanem faktycznym a w tym celu jako też w celu umożliwienia należytego rozpoznania poszczególnych zdarzeń gospodarczych w księgach ujawnionych, koniecznym jest ujawnienie odpowiednich danych, dotyczących każdej poszczególnej transakcji. Nie może być wątpliwości, że do tych danych należą określenia personalne odbiorców i dostawców przedsiębiorstwa. Nawet skarżący tej konieczności nie negują, a tylko starali się i starają nadal wyjaśnić częściowo niemożnością a częściowo trudnościami w ustalaniu osoby dostawcy w poszczególnych wypadkach.

Lecz władza wymiarowa wskazała niezawodne i łatwo dostępne źródło tych wiadomości w postaci obowiązkowego urzędowego świadectwa pochodzenia zwierzęcia, jakie każdy zbywca winien posiadać. Skarżący zaś ani w postępowaniu administracyjnym, ani nawet w skardze kasacyjnej nie twierdzą, by takich świadectw nie otrzymali. Tym samym upada jako obojętny cały wywód skargi o niechęci dostawców-rolników wiejskich ujawnienia nazwiska i o przeszkodach w notowaniu nazwisk przy zawieraniu transakcji pod gołym niebem a często wśród mrozu lub deszczu.

Powołanie się skargi na przepisy § 2 rozporządzenia ministerialnego także zawodzi, gdyż przewidziane w ustępie 6 punktu 3 zwolnienie od konieczności wykazywania osoby dostawcy lub odbiorcy jest uwarunkowane nastręczaniem „dużych trudności", podczas gdy w konkretnym wypadku według nie-

*) Rozporządzenie utraciło moc obowiązującą. Stan prawny nie uległ przez to zmianie.

**) Nie inaczej obecnie obowiązujący Kodeks Handlowy 1934 r. (art. 54).

zaprzeczonego oświadczenia władzy, takie trudności nie mogły wchodzić w rachubę wobec istnienia urzędowych świadectw pochodzenia (paszportów bydlęcych).

Z chwilą zaś zasadnego uznania ksiąg handlowych za nieprawidłowe upada prawna możność stosowania zniżonej stawki podatkowej przewidzianej w art. 7 ustęp 1 lit. A. p. 1 ustawy (Dz. U. poz. 110 z 1932 r.) oraz zwolnienia od podatku obrotu z eksportu na zasadzie art. 3 p. 15 ustawy.

Błędne jest zapatrywanie skargi, jakoby ustawowy wymóg prawidłowości ksiąg handlowych mógł być parcelowany czyli odnosił się do poszczególnych transakcyj, a nie do całokształtu wpisów. Wszak ustawa nie wiąże tego warunku z poszczególnymi transakcjami, gdyż nie żąda prawidłowego wpisu transakcji lecz prawidłowości ksiąg jako takich.

Z tych powodów Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał skargę za nieuzasadnioną i orzekł jej oddalenie.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

25.

POTRĄCALNOŚĆ ODSETEK WYPŁACANYCH CZŁONKOM RODZINY

Przepis ustawy o podatku dochodowym, według którego „procenty i periodyczne świadczenia podatnika na korzyść członków rodziny mogą być uwzględnione tylko pod warunkiem, jeżeli otrzymujący te procenty i świadczenia członek rodziny jest opodatkowany odrębnie podatkiem dochodowym" (ustęp ostatni art. 10) — odnosi się tylko do tych wydatków, które ciążą na źródłach dochodu i pozostają z nimi w związku gospodarczym.

NTA, 18 maja 1937, l. rej. 5600/34, OPA, 1937, poz. 1980.

Z uzasadnienia: Komisja Odwoławcza uwzględniła odwołanie płatnika I. S. S. i odliczyła od ogólnego dochodu kwotę 7120 zl., wypłaconą przez niego córce tytułem odsetek od zahipotekowanej przez niego na nieruchomości sumy posagowej.

Decyzja ta została zaskarżona do NTA przez Przewodniczącego Komisji Odwoławczej, który zarzuca w skardze obrazę art. 10 ustawy o podatku dochodowym z powodu braku w danym wypadku wymaganego przez przepis przedostatniego ustępu art. 10 związku gospodarczego wydatku ze źródłem dochodu, podlegającego podatkowi...

NTA rozważył co następuje:

Wywody pozwanej Komisji Odwoławczej, jakoby bez znaczenia dla kwalifikacji odsetek jako podlegających odliczeczeniu od dochodu była okoliczność, czy wydatek na odsetki, ciążące na źródłach dochodu podatnika, jest gospodarczo związany z tymi źródłami, — są nietrafne i sprzeczne z ustaloną judykaturą NTA (zob. np. wyrok z 24 lutego 1937 l. rej. 6874/35), opartą na wyraźnym postanowieniu przedostatniego ustępu art. 10 ustawy. Przepis ten stanowi, że wydatki wspomniane w ustępach 1 i 2 tego artykułu — a więc m. in. odsetki od długów — odlicza się tylko o tyle, o ile ciążą na źródłach dochodu, podlegającego podatkowi i pozostają w związku gospodarczym z tymi źródłami. Z tego brzmienia jasno wynika, że wykazanie wspomnianego

związku gospodarczego jest — obok ciążenia na źródłach dochodu, wymienionego na pierwszym miejscu — osobnym, drugim warunkiem potrącalności. Komisja Odwoławcza stoi na stanowisku, że skoro ustawa nie daje definicji pojęcia związku gospodarczego, to już samo zahipotekowanie długu na źródle dochodu uzasadnia przyjęcie istnienia związku gospodarczego między tym źródłem a wydatkami na odsetki. Jednakowoż ta interpretacja nie da się pogodzić z tekstem przepisu — nie tylko ze względów, o których wyżej była mowa, ale także dlatego, że według tego przepisu wymagany jest związek gospodarczy wydatku z pewnym przedmiotem majątkowym jako źródłem dochodu, a zatem związek charakteryzujący się przede wszystkim wymogami gospodarki danym źródłem już przy powstawaniu zobowiązania, rodzącego te wydatki, o których potrącenie chodzi (por. wyroki NTA z 20 marca 1933 l. rej. 7422/30, Zb. wyr. Nr 651 S[1]) i z 20 września 1933 l. rej. 4461/29 Zb. wyr. Nr 697 S[2].)

Jasną rzeczą jest, że nie można mówić o związku gospodarczym w tym rozumieniu między wydatkiem na odsetki od sumy posagowej wypłacone przez podatnika córce, a nieruchomością podatnika jako źródłem dochodu.

Pozwana władza broni nadto legalności swego orzeczenia przepisem ustępu ostatniego art. 10 ustawy. Według przepisu tego procenty i periodyczne świadczenia podatnika na korzyść członków rodziny „mogą być uwzględnione tylko pod warunkiem, jeżeli otrzymujący te procenty lub świadczenia członek rodziny jest opodatkowany odrębnie podatkiem dochodowym“. Komisja wskazuje na to, że córka podatnika została odrębnie opodatkowana. Jednak nie ma podstawy do przyjęcia, że cyt. ostatni ustęp art. 10 ustawy stanowi samoistny, oderwany od poprzedzającego ustępu przepis o warunkach potrącalności odsetek w tych przypadkach, kiedy płacone są członkowi rodziny, innymi słowy — do przyjęcia, że w takim przypadku ustawodawca nie stawia wymogów, aby procenty ciążyły na źródłach dochodu podlegającego podatkowi i pozostawały z nimi w związku gospodarczym. Brzmienie ustępu przedostatniego art. 10 wskazuje na to, że podaje on ogólną zasadę dla wszystkich odsetek od długów. W związku z tym przepisem bezpośrednio po nim następującego, ostatniego ustępu art. 10 musi być rozumiany jako ustanowienie dodatkowego (do wymienionych poprzednio) warunku, o ile chodzi o określony w tym ustępie przypadek, charakteryzujący się osobą, na rzecz której procenty są płacone.

Z tych zasad wychodząc uznał NTA, że pozwana Komisja Odwoławcza dopuściła się obrazy art. 10 ustawy i uchylił zaskarżone orzeczenie jako niezgodne z prawem.

Omówieniu tego wyroku poświęcimy osobny artykuł.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 30 LISTOPADA 1937 R. L. D. V. 29644/3/37

wyjaśniający zakres kompetencji urzędów skarbowych w sprawach umorzeń z powodu klęsk żywiołowych podatku gruntowego dla uczestników podatkowych jednostek zbiorowych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 32 z 1937 r., poz. 917)

Odpowiadając na zapytania niektórych Izb Skarbowych Ministerstwa Skarbu udziela następujących wyjaśnień:

Na podstawie § 16 ust. (2) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31 marca 1937 r. o wymiarze i poborze państwowego podatku gruntowego (Dz. U. R. P. nr 32—poz. 250) uczestnicy podatkowych jednostek zbiorowych traktowani są na równi z płatnikami państwowego podatku gruntowego. Gdy zaś na podstawie § 102 rozporządzenia wykonawczego do Ordynacji podatkowej mogą urzędy skarbowe umarzać podatki państwowe do wysokości 500 zł. dla każdego płatnika w ciągu roku, a z mocy § 124 rozporządzenia Ministra Skarbu o wymiarze i poborze państwowego podatku gruntowego uprawnienie to przysługuje urzędom skarbowym w stosunku do umorzeń podatku gruntowego z powodu klęsk żywiołowych — to tym samym urzędy skarbowe mają prawo umarzać podatek gruntowy do wysokości 500 zł. dla każdego uczestnika podatkowej jednostki zbiorowej.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw R. P. Nr 85 z dn. 15 grudnia 1937 r.

Rozporządzenie Ministrów—Komunikacji, Spraw Wewętrznych i Spraw Wojskowych o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (poz. 616).

Dziennik Ustaw R. P. Nr 86 z dn. 17 grudnia 1937 r.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości o sporządzeniu przez urzędy i agencje pocztowe protestów weksli (poz. 623).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 31 z dn. 30 listopada 1937 r.

Okólniki—w sprawie egzekwowania należności urzędów konsularnych (poz. 897); — w sprawie ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych na rok 1937 dla przedsiębiorstw skupu zawodowego jaj kurzych w celach eksportowych (poz. 898); — w sprawie podatku od nieruchomości w odniesieniu do nieruchomości zajętych na przedsiębiorstwa i zakłady związków samorządowych i międzykomunalnych (poz. 899); w sprawie ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych na rok 1938 (poz. 900); — w sprawie przenoszenia zapasu cukru do kontyngentu wewnętrznego (poz. 901).

Okólnik Komisji Dewizowej — o zmianie okólnika nr. 35 w sprawie przekazów do Niemiec (poz. 902).

Instrukcja Ministerstwa Spraw Zagranicznych do rozporządzenia o opłatach konsularnych (poz. 903).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu nr 32 z dn. 10 grudnia 1937 r.

Okólniki—w sprawie kart statystycznych, zgłaszanych przy nabywaniu świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych (poz. 908); — w sprawie clenia zapalniczek przywożonych przez podróżnych (poz. 909); — w sprawie honorowania świadectw pochodzenia wystawianych przez burmistrzów miast francuskich (poz. 910); — w sprawie określania numerów przędzy (poz. 911); — w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (poz. 912);—w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (poz. 913);— w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (poz. 914); — sprawie obowiązku w podatku od lokali, w odniesieniu do lokali, zajmowanych przez wojsko oraz związki pracowników wojskowych, na kasyna (poz. 915); — w sprawie obowiązku podatkowego zagranicznej osoby prawnej, prowadzącej przedsiębiorstwo na terenie Polski (poz. 916); — wyjaśniający zakres kompetencji urzędów skarbowych w sprawach umorzeń z powodu klęsk żywiołowych podatku gruntowego dla uczestników podatkowych jednostek zbiorowych (poz. 917).

KALENDARZ PODATKOWY

W grudniu 1937 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 grudnia 1937 r.—podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 30 listopada 1937 r.

Do 7 grudnia 1937 r.—podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w listopadzie 1937 r.

Do 20 grudnia 1937 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni grudnia 1937 r.

Do 25 grudnia 1937 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu listopadzie 1937 r.'przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 31 grudnia 1937 r.—świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne na r. 1938.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w grudniu 1937 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w grudniu 1937 r.

KRONIKA PODATKOWA

Podwyższenie składek na ubezpieczenia emerytalne i od wypadków.

Z dniem 1 stycznia 1938 roku wygasają:

1) dekret Prez. Rzplitej z 14.I.1936 r. o czasowym obniżeniu składek emerytalnych dla robotników i pracowników umysłowych;

2) rozporządzenie Min. Opieki Społecznej z dn. 24.I.1936 r. Obniżeniu składek na ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i od chorób zawodowych.

Poczynając od 1 stycznia 1938 r.:

1) składka procentowa na ubezpieczenie emerytalne robotników wynosić będzie 5,2%, w tym na pracodawcę wypada 1,9%, na pracownika 3,3%, (zniżona składka wynosiła 4,8%). Pracodawcy opłacają całą składkę z własnych funduszów za pracowników, którzy nie otrzymują żadnego wynagrodzenia, albo tylko dostają utrzymanie, albo też których zarobek dzienny nie przekracza 2 zł. (na obszarze województwa wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego, tarnopolskiego, stanisławowskiego i lwowskiego z wyjątkiem miast, liczących ponad 50.000 mieszkańców — 1 zł. 50 gr.). Za osoby, które nie pobierają żadnego wynagrodzenia lub zarabiają tygodniowo poniżej 6 zł., oblicza się składkę wg. zarobku, oznaczonego na 6 zł. tygodniowo.

Składka procentowa na ubezpieczenie emerytalne pracowników umysłowych wynosić będzie od 1.I.1938 r. 8% (zniżona wynosiła 6,5%). Przy uposażeniu od 60 zł. do 400 zł. miesięcznie pracownik płaci 3,2%, pracodawca 4,8%; przy uposażeniach od 401 zł. do 800 zł. pracownik płaci 4%, pracodawca 4% ale tylko do maksymalnego wynagrodzenia 725 zł. Ponad 800 zł. pracownik płaci 4,8%, pracodawca 3,2% ale również tylko od sumy 725 zł.

Składki na ubezpieczenie emerytalne pracowników umysłowych, których wysokość wynosiła 2%, nie były obniżane, a zatem nadal pozostają w mocy, bez żadnych zmian. Do 60 zł. płaci składkę tylko pracodawca, od 61 do 400 zł. — $^2/_5$ pracownik, $^3/_5$ pracodawca, od 401 do 800 zł. — $^3/_5$ pracownik, $^2/_5$ pracodawca. Ponad 800 zł. pracownik $^3/_5$, pracodawca $^2/_5$ ale tylko od sumy 725 zł. Ponadto pracownicy umysłowi, otrzymujący ponad 725 zł. płacą od nadwyżki 1.2%.

2) Składka na ubezpieczenie od wypadków, ostatnio obniżona rozporządzeniem Min. Opieki Społecznej, wraca do dawnej normy.

Dla obliczenia wysokości składki należy ustalić, do jakiejś kategorii niebezpieczeństwa należy przedsiębiorstwo i jaka klasa niebezpieczeństwa mu odpowiada, przy czym w zasadzie zakład (przedsiębiorstwo) zalicza się do średniej klasy danej kategorii niebezpieczeństwa, a do klasy wyższej lub niższej tylko wtedy, gdy istniejące niebezpieczeństwo w stosunku do przeciętnego jest większe lub mniejsze.

Poza tym obowiązuje tak zwana jednostka taryfowa, która wynosi dla wszystwszystkich rodzajów przedsiębiorstw 0.06 i stały dodatek w wysokości 0.3% zarobku.

Wysokość składki w procencie stanowi iloczyn z pomnożenia liczby, oznaczającej klasę niebezpieczeństwa przez 0.06 tj. przez jednostkę taryfową plus 0.3, co stanowi stały dodatek. Formuła zatem obliczenia składki będzie następująca:

0.06 x klasa niebezpieczeństwa + 0.3.

Dla spółdzielni spożywców będą odpowiednie następujące grupy i kategorie niebezpieczeństw:

Grupa IX

Piekarnie o napędzie mechanicznym kat. VI klasa nieb. 24; piekarnie bez napędu mechanicznego kat. II klasa nieb. 8; zakłady przetworów z napędem mecha-

nicznym kat. VI klasa nieb. 24; zakłady przetworów bez napędu mechanicznego kat. V klasa nieb. 20.

Grupa XVI — Handel

Handel hurtowy kat. II klasa nieb. 8; handel detaliczny kat. I. klasa nieb. 4; przedsiębiorstwo z łatwopaln. materiałami kat. VII klasa nieb. 32; składy żelaza kat. VIII klasa nieb. 40; składy hurtowe drzewa, opału, węgla i koksu kat. VIII klasa nieb. 40; składy detalicznej sprzedaży węgla kat. V klasa nieb. 20; jadłodajnie kat. II klasa nieb. 8; kawiarnie, cukiernie mleczarnie kat. I klasa nieb. 4; biura handlowe kat. I klasa nieb. 4: dozorcy domowi kat. II klasa nieb. 8.

Przykład obliczenia składki: piekarnia z napędem mechanicznym — kat. VI klasa 24: 0.06 x 24 + 0.3 = 1.44 + 0.3 = 1.74, czyli 1 zł 74 gr. od każdych stu złotych pensji (dotychczasowa ulgowa stawka 1 zł. 62 gr.); jadłodajnie — kat. II klasa 8: 0.06 x 8 + 0.3 = 0.48 + 0.3 = 0.78 czyli 78 gr. od każdych stu złotych wypłacanych pensji (ulgowa stawka wynosiła gr. 74). Składy detaliczne sprzedaży drzewa, węgla, koksu: kat. V klasa 20:

0.06 x 20+ 0.3 = 1.20 + 0.3 = 1.50 czyli 1 zł. 50 gr. (dotychczasowa ulgowa stawka 1.10).

Detaliczna sprzedaż zwykła kat. I kl. 4: 0,06 x 4 + 0.3 = 0.24 + 0.3 = 0.54 czyli 54 gr. (dot. ulgowa stawka 0.52).

Jeżeli zakładu pracy, złożonego z kilku części, części, różniących się wyraźnie między sobą, nie można zaliczyć w całości, lecz tylko wg. jego części składowych, należy każdą jego samoistną część zaliczyć oddzielnie, lecz tylko wówczas, gdy dla każdej oddzielnej części prowadzone są oddzielne listy płacy i jeżeli nie zatrudnia się tam wspólnych pracowników.

Celem ustalenia kategorii i klasy niebezpieczeństwa przy zaliczaniu mieszanego zakładu pracy, t. j. takiego, w którym nie można wyodrębnić samoistnych części (jak w ust. poprzednim), należy najpierw ustalić kategorię i klasę niebezpieczeństwa dla poszczególnych części. wchodzących w skład danego mieszanego zakładu pracy, a następnie ustalone klasy niebezpieczeństw pomnożyć przez przeciętne sumy rocznych zarobków osób. zatrudnionych w odpowiednich częściach zakładu a sumę uzyskanych iloczynów podzielić przez ogólną sumę zarobków rocznych. Liczba w ten sposób otrzymana wskazuje tę klasę niebezpieczeństwa, do której należy zaliczyć dany zakład pracy. Jeżeli z dostateczną dokładnościa nie można ustalić sum zarobków rocznych, należy w powyższym rachunku, zamiast sum zarobków, użyć liczby pracowników, a w przypadku, gdy zachodzi istotna różnica w przeciętnym czasie pracy w poszczególnych częściach danego zakładu pracy mieszanego, zamiast liczby pracowników — „pracowników normalnych“ t. j. sprowadzonych do 300-dniowego czasu pracy. Z powyższego rachunku należy przy obliczeniach wyłączyć pracowników wspólnych, tj. pracowników, nie należących wyłącznie do żadnej części zakładu. Składkę za ubezpieczenie od wypadków opłaca w całości pracodawca z własnych funduszów.

(„Społem“)

PORADNIA

Buchalter kilku firm.

Nie jesteśmy w stanie udzielać odpowiedzi na dziewięć skomplikowanych kwestyj. Ograniczamy się przeto do odpowiedzi na pytanie pierwsze. O ile życzy Pan sobie otrzymać odpowiedź również na pytania następne, zechce Pan nadsyłać zapytania stopniowo w ilości nieprzekraczającej dwuch, trzech pytań.

W myśl art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy o

podatku przemysłowym transakcje kupna sprzedaży wszelkiego rodzaju zbóż i innych ziemiopłodów są **wolne od podatku przemysłowego,** o ile są **dokonane na giełdach krajowych** i udowodnione prawidłowymi księgami handlowymi i kartami umów giełdowych. Oczywiście w **grę wchodzą tylko księgi handlowe podatnika, tj. sprzedawcy.** Okoliczność, czy transakcja ta jest uwidoczniona również w księgach nabywcy, jest obojętna.—W opisanym przypadku należy spisać umowę zawartą między faktycznymi nabywcami danej partii mąki, stwierdzającą, że kupcy, mając zamiar nabyć wspólnie na giełdzie mąkę, upoważniają jednego z pośród siebie do nabycia tej partii na jego nazwisko, ale faktycznie dla całej ich grupy; umowa powinna wskazywać klucz do podziału. Tego rodzaju umowa nie jest zakazana i nie może być przez urząd skarbowy traktowana jako odsprzedaż mąki przez osobę, która, jako pełnomocnik, nabyła partię na giełdzie — formalnie na swoje imię.

Księgowy.

1. Odpowiedź poradni, na którą Pan się powołuje, jest wyrazem naszego poglądu. Nie mamy potrzeby rozważania kwestii ponownie.

2. Art. 3 ustawy o ulgach dla nowowznoszonych budowli z dn. 24 marca 1933 r. mówi o prawie potrącenia z ogólnego dochodu podlegającego podatkowi, jest przeto obojętną rzeczą, jakie jest źródło dochodu.

3. Tenże przepis wspomina o potrąceniu z ogólnego dochodu sum „zużytych na budowę".

4. Porusza Pan kwestię dotąd nierozstrzygniętą. Jesteśmy zdania, że przez część dochodu zużytą na budowę rozumieć należy tylko tę kwotę, która rzeczywiście została zużyta. Wystawienie akceptów nie jest zużyciem dochodu danego roku operacyjnego na budowę.

5. Przez dochód, podlegający opodatkowaniu, rozumie się kwotę dochodu stanowiącą podstawę do wymiaru podatku dochodowego. A więc w wypadku doliczenia do dochodu głowy rodziny dochodu członków rodziny, łączny dochód podlegający opodatkowaniu.

6. Obowiązek uiszczenia podatku od uposażeń powstaje dla pracodawcy przy każdej wypłacie. O sposobie obliczenia podatku od uposażeń przy wypłacie pensji w ratach ob. OBP za rok bieżący nr 42 str. 642.

Stały Czytelnik.

1. W artykule pt. „Praktyka księgowania towaru przez nabywcę" (OBP nr 18 rb. str. 278) pisaliśmy: **„Nie jest wskazane, by nabywca nie znając dokładnie ceny towaru,** księgował go w wartości pieniężnej i zalecaliśmy wpisanie towaru, który przybył bez faktury do księgi magazynowej, o ile taka jest prowadzona lub do specjalnego notatnika („Towary bez faktury"). W obu przypadkach — tylko ilościowo i jakościowo bez podania wartości. Jeśli nie jest prowadzona ani księga magazynowa, ani specjalny notatnik („Towary bez faktury"), należy zaksięgować towar, który przybył bez faktury, według wartości przypuszczalnej, ale realnej.

2. Wytłumaczymy sens przepisu art. 45 lit b ustawy o podatku dochodowym (**„podatek kumulacyjny"**) na następującym przykładzie. Pracodawca prowadzi trzy odrębne przedsiębiorstwa, w których zatrudnia tego samego księgowego, płacąc mu za pracę w jednym przedsiębiorstwie 2.000 zł. rocznie, w drugim 1.500 zł., a w trzecim 3.000 zł. rocznie.

Pracodawca potrącał przy wypłacie uposażenia w pierwszym przedsiębiorstwie podatek od uposażeń według stopy 2% (ob. skalę), przy wypłacie uposażenia w trzecim przedsiębiorstwie—według stopy —3,8% (ob. skalę), a przy wypłacie uposażenia w drugim przedsiębiorstwie nic nie potrącał, ponieważ uposażenie to nie przekraczało minimum wolnego od podatku. Po upływie roku ze względu na to, że łączna suma wynagrodzeń otrzymanych od jednego służbodawcy przekracza 4800 zł., pracownik winien uiścić różnicę jaka przypada do zapłaty od łącznego rocznego wynagrodzenia (6.500 — stopa 6,6%) a łączną kwotą potrąconą przez pracodawcę z tytułu podatku od uposażeń.

Gorliwy Czytelnik:

Zgodnie z życzeniem Pana umieszczamy odpowiedź tylko na pytania 3, 4 i 6.

Nie ma obowiązku prowadzenia osobnej księgi kosztów handlowych.

Przyjęte przez Pana grupowe przenoszenie pozycyj kasy kontowanej do dziennika na ultimo miesiąca jest prawidłowe.

Naszym zdaniem, dokument: „Magazyn przyjął" względnie „Magazyn wyda", choćby stwierdzający nazwisko kontrahenta i wartość towaru, nie stanowi dowodu wpływu lub wypłaty w gotowiźnie. Dlatego też zdaniem naszym, konieczne są i w tym przypadku asygnaty kasowe. Oczywiście, jeśli osoba prowadząca kasę, prowadzi jednocześnie **listę kasową wykazującą tytuł wypłaty i osobę odbierającą, a więc niejako protokuł wpłat i wypłat, asygnaty są zbyteczne,** ponieważ taka lista kasowa jest sama już dokumentem sporządzonym przez osobę będącą uczestnikiem zaszłości kasowej.

ESO—Załom.

Szczegółowe omówienie interesujących Pana kwestyj z przytoczeniem judykatury i okólnika Ministerstwa Skarbu znajdzie Pan w numerze 31 OBP rb., str. 461 (artykuł pt. „Opodatkowanie zysków sanacyjnych").

J. M.

1. Osoba nie będąca kupcem rejestrowym nie ma obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych. Nie rozumiemy tylko, w jaki sposób przedsiębiorstwo budowlane posiadające świadectwo przemysłowe II kategorii przemysłowej nie jest kupcem rejestrowym.

Potrącenia z tytułu podatku dochodowego ustalone w umowie ze Skarbem Państwa (dotyczącej wykonania robót) mają charakter jedynie zaliczek na podatek dochodowy. Podatek dochodowy winien być, mimo to, wymierzony na ogólnych podstawach, przy czym urząd skarbowy nie jest skrępowany ustalonymi zaliczkami. Skarb Państwa jako kontrahent cywilny nie ma uprawnienia do ustalania podatku dochodowego.

2. W myśl art. 24 ustawy o podatku dochodowym gminy i powiatowe związki samorządowe na obszarze województw poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego mogą pobierać dodatki do państwowego podatku dochodowego. Według tegoż przepisu te dodatki ustala się w stosunku do dochodu według stopy uchwalonej przez organy samorządu terytorialnego. Umorzenie przez Ministra Skarbu części podatku dochodowego nie ma automatycznego wpływu na wymierzony przez organy samorządowe dodatek. Fakt umorzenia części podatku państwowego może stanowić tylko podstawę do starań o umorzenie odpowiedniej części dodatku komunalnego.

3. **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Gdyni posiada oddział w Gdańsku. Oddział ten wykazał stratę. Czy ta strata podlega potrąceniu z dochodu centrali w Gdyni?**

Kwestię rozstrzyga art. 9 ustawy o podatku dochodowym. W myśl tego przepisu tylko wynik działalności przedsiębiorstwa znajdującego się w zasięgu polskiej ustawy o podatku dochodowym może być wzięty pod uwagę przy ustalaniu dochodu podlegającego opodatkowaniu. Ze względu na to, że przedsię-

biorstwo w Gdańsku nie stanowi w myśl art. 3 i 4 ustawy o podatku dachodowym źródła dochodu podlegającego polskiemu podatkowi dochodowemu, strata w przedsiębiorstwie gdańskim nie może być uwzględniona przy ustaleniu ogólnego dochodu podlegającego opodatkowaniu.

Emes.

Spółka jawna może powiększyć kapitał zakładowy bez zachowania jakichkolwiek szczególnych formalności.

Izet.

1. Pracownikowi należy się tylko jeden urlop w danym roku kalendarzowym, którego długość jest uzależniona od poprzednio przepracowanego okresu czasu.

2. Jednorazowe spisanie na straty wartości przedmiotów, których okres używania nie przekracza lat pięciu, należy przeprowadzić w formie 100% amortyzacji przy zamykaniu ksiąg. Maszyny do liczenia nie są wymienione w wykazie przedmiotów, których okres zużycia nie przekracza lat pięciu, stanowiącym załącznik do okólnika Ministerstwa Skarbu z zn. 9 kwietnia 1937 L.D.V. 20380/2/37 (Ob. OBP nr 11 rb.). Natomiast piece amerykańskie należy zaliczyć do kategorii „pieców przenośnych", które są wymienione w powyższym wykazie pod poz. 88.

H. F. Warszawa.

Przytoczone uwagi rewidenta skarbowego nie stanowią zarzutów mogących zdyskwalifikować księgi.

Merkur.

1. Czy strata z tytułu różnicy kursowej poniesiona na papierach wartościowych przez osobę fizyczną, przemysłowca, prowadzącego prawidłowe księgi handlowe, jest potrącalna z dochodu, o ile odnośne papiery służą jako zabezpieczenie kredytu bankowego dla przedsiębiorstwa.

Mamy do czynienia ze stratą na wartości **majątku.** Nie jest to strata związana z osiągnięciem dochodu. W myśl stałej judykatury NTA, tego rodzaju straty nie są potrącalne. Okoliczność, że pewien majątek stanowił kaucję daną przy wykonywaniu przemyslu, jest bez znaczenia.

2. Okólnik Ministerstwa Skarbu z dn. 10 stycznia 1935 r. L. D. V. 4396/2/34 w sprawie wymiaru podatku dochodowego w razie śmierci płatnika przed wymiarem podatku jest aktualny. W myśl tego okólnika — „w razie śmierci płatnika przed dokonaniem wymiaru podatku na dany rok podatkowy, gdy źródła dochodu zostały przejęte przez spadkobiercę bezpośrednio po jego śmierci, należy wymiar podatku uskutecznić na imię spadkobiercy łącznie z jego osobistym dochodem. O ile spadkobierców jest kilku należy ustalony dochód uzyskany ze źródeł masy spadkowej podzielić w stosunku do udziałów poszczególnych spadkobierców w spadku i każdemu z nich uskutecznić wymiar podatku w sposób podany wyżej, tj. łącznie z jego osobistym dochodem".

T.

Naszym zdaniem, omyłka w sumowaniu raportów dziennych sprzedaży kasowej nie może dyskwalifikować ksiąg — tymbardziej, że chodzi o omyłki całkiem drobne nie mogące mieć poważnego wpływu na ustalenie wyników.

E. K.

Skoro przedsiębiorstwo w roku 1936 prawidłowych ksiąg handlowych nie prowadziło, stanowisko urzędu skarbowego jest słuszne.

K. Went.

Odpowiedź na interesującą Pana kwestię znajdzie Pan w ust. 4 § 62 rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej (DURP 1937 poz. 270): „Jeżeli w księgach nie są wykazane odrębnie: ...d) artykuły przekazane do innych zakładów handlowych lub przemysłowych należących do tegoż samego właściciela — przedsiębiorstwo jest obowiązane sporządzić po upływie każdego roku kalendarzowego szczegółowe zestawienie wyżej wymienionych obrotów bądź artykułów i złożyć je łącznie z zeznaniem właściwej władzy skarbowej". Z tego obowiązku wynika konieczność prowadzenia kontroli ilościowej artykułów przekazywanych z jednego zakładu do drugiego.

Obowiązku prowadzenia osobnych rachunków sprzedaży dla każdego przedsiębiorstwa objętego daną księgowością nie ma. Jednakże prowadzenie takich rachunków należy uważać za bardzo wskazane pod względem organizacyjnym.

Stan rzeczy nie uległby zmianie, gdyby przedsiębiorstwo centralne nie było prowadzone przez osobę prawną, lecz przez spółkę firmową lub kupca jednostkowego. Zachodziłaby jedynie ta różnica, że wymiar podatku obrotowego dla każdego przedsiębiorstwa uskuteczniałaby miejscowo właściwa władza skarbowa.

AER.

Spółka akcyjna obligacje Pożyczki Narodowej nabytej w 1935 roku oszacowała do inwentarza zamknięcia za lata 1935 i 1936 według ceny nabycia. Postępowanie prawidłowe, ponieważ według § 2 art. 425 Kodeksu Handlowego papiery wartościowe i waluty obce nie notowane na giełdzie wolno przyjąć do bilansu według ceny nabycia.

Spółka akcyjna obligacje Pożyczki Inwestycyjnej nabytej w roku 1936 oszacowała do inwentarza zamknięcia za rok 1936 według ceny nabycia, jakkolwiek ta pożyczka była wówczas na giełdzie notowana. Postępowanie prawidłowe, ponieważ w myśl art. 2 ustawy z dn. 18 marca 1932 r. o tymczasowym stosowaniu wyjątkowych zasad bilansowania (DURP 1932 poz. 226), papiery wartościowe nabyte w ciągu danego roku operacyjnego mogą być oszacowane do inwentarza po cenie ich nabycia.

Obecnie spółka akcyjna zamierza do inwentarza za rok 1937 przyjąć wspomniane obligacje według notowania giełdowego. Nie jest to konieczne ze względu na przepis art. 2 ustawy o tymczasowym stosowaniu wyjątkowych zasad bilansowania, według którego papiery wartościowe nabyte w latach poprzedzających dany rok operacyjny mogą być przyjęte do bilansu po cenie przyjętej do bilansu roku poprzedniego.

Jeśli chodzi o osiągnięcie przez obniżenie szacowania **spisania na straty różnicy kursu,** należy zauważyć że **strata na różnicy kursu papierów wartościowych w przedsiębiorstwie, które nie uprawia zawodowo kupna sprzedaży tych papierów** nie będzie uwzględniona przy ustaleniu dochodu podlegającego opodatkowaniu.

Albowiem art 21 ustawy o podatku dochodowym każe przy ustaleniu bilansu podatkowego uwzględnić art. 8 ustawy, a ten przepis uznaje za niepotrącalne straty nie związane z osiągnięciem dochodu. NTA w orzeczeniu z dnia 17 października 1932 r. l. rej. 3222/29, OPA nr 425 nie uwzględnił zarzutu skargi spółki akcyjnej, że władza wymiarowa niesłusznie doliczyła do dochodu stratę kursową

na akcjach Banku Polskiego, wychodząc z założenia, o którym wspomnieliśmy wyżej (korektura bilansu handlowego dla celów wymiaru podatku dochodowego według wymogu art. 8 ustawy).

Księgowy II.

Według § 30 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku przemysłowym, **w młynach gospodarczych tj. młynach dokonywujących przemiału przywiezionego cudzego zboża za wynagrodzeniem w ten sposób, że właściciel otrzymuje przetwory z własnego zboża, płacąc wynagrodzenie za przemiał w pieniądzach lub w naturze** — za obrót uważa się wynagrodzenie otrzymane za przemiał. Uznanie otrzymanego w naturze wynagrodzenia za wynagrodzenie za przemiał może nastąpić tylko w tych wypadkach, gdy klient z oddanego zboża otrzymuje w gotowych produktach mniej niż oddał, oraz, gdy klient z tej mniejszej ilości zboża otrzymuje wszystkie produkty, które z przemiału powstały.

Jak widzimy z listu Pana, klient otrzymuje wzamian za zboże mąkę i otręby, a więc wszystkie produkty, które z przemiału powstają. Dochodzimy więc do wniosku, że przy transakcji zamiany przez klienta zboża na mąkę, tak iż na rzecz Pana pozostaje tzw. „miarka" tytułem wynagrodzenia za przemiał, płaci Pan podatek przemysłowy od obrotu tylko **w stosunku do wynagrodzenia za przemiał** (w stosunku do „miarki").

W myśl art. 7 pkt 2 ust. 1 ustawy o podatku przemysłowym przedsiębiorstwa przemysłowe kategorii VI. VII i VIII płacą podatek od wynagrodzenia za przerób według stopy 1,5% (niezależnie od tego, czy prowadzą księgi handlowe, czy też nie). Natomiast przedsiębiorstwa przemysłowe kategorii I, II, III, IV i V płacą od wynagrodzenia za przerób 3% tytułem podatku obrotowego (również niezależnie od tego, czy prowadzą prawidłowe księgi).

Transakcje zamiany zboża na mąkę powinny być w całej pełni uwidocznione w księgach handlowych, o ile księgi te są prowadzone.

Herbe.

1. Księgowanie prawidłowe.
2. Opisany kwit nie podlega księgowaniu. Należy księgować tak, jak gdyby kwit nie był wydawany, tj. księgować każdą transakcję kupna i sprzedaży. Kwit ma znaczenie tylko polecenia do odbioru towaru.
3. Oczywiście w wykazach dla władz skarbowych należy ujawnić również imienną sprzedaż gotówkową.
4. Nie ma obowiązku księgowania wszystkich faz przerobu towaru. Kwestie organizacji księgowości są zbyt skomplikowane i zbyt zależne od zbadania indywidualnych warunków danego przedsiębiorstwa, ażebyśmy mogli udzielać porad z tej dziedziny.

The Henckel v. Donnersmarck-Beuthen Estates, Limited.

Czy maszyna, której całkowita wartość została spisana na straty na podstawie ust. 2 art. 6 ustawy o państwowym podatku dochodowym — w roku operacyjnym, w którym została nabyta (100% amortyzacji), powinna figurować w inwentarzu i z jaką wartością?

O ile firma stosuje tzw. amortyzację bezpośrednią (bez tzw. „funduszu amortyzacyjnego") maszyna ta w inwentarzu sporządzonym na koniec roku operacyjnego powinna figurować bez wartości (wartość „0").

Jeśli firma stosuje amortyzację pośrednią, maszyna ta będzie figurowała w inwentarzu na koniec roku operacyjnego, w którym została nabyta, z pełną wartością nabycia przy wstawieniu do fundu-

szu amortyzacyjnego (lepiej: „rachunku odpisów na umorzenie") całej sumy nabycia.

W następnych inwentarzach maszyna powinna figurować z wartością „0". „W praktyce przyjął się zwyczaj, że w razie zupełnego zamortyzowania jakiegoś składnika majątkowego umieszcza się w bilansach lat następnych wartość zł. 1 (promemoria), co ma stwierdzać, że wprawdzie ten przedmiot został zupełnie umorzony, ale mimo to przedstawia dla przedsiębiorstwa pewną wartość użytkową, a tym samym bilans wykazuje z tego tytułu pewną cichą rezerwę, która może być ujawniona w razie sprzedaży tego przedmiotu", stwierdza prof. Skalski w pracy „Zasady inwentaryzowania i bilansowania" (str. 54). Tego poglądu nie podzielamy, ponieważ księgowość nie toleruje nieścisłości. Wobec przyjętej zasady amortyzowania przedmiotu tylko do chwili, gdy suma odpisów na zużycie osiągnie wartość przedmiotu, przedmiot ten winien figurować po zamortyzowaniu z wartością „0". W każdym razie przedmiot zamortyzowany, w przedsiębiorstwie używany, **powinien w inwentarzu figurować.** Liczba „0" odpowiada matematycznie przyjętej zasadzie, a jednocześnie umieszczenie maszyny w inwentarzu zaznacza jej istnienie i jej wartość użytkową, mimo formalnej wartości „0".

Skorowidz rzeczowy

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia".
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kaona 16